

Leetal ya éyaañ ya eyya Sañ naakiice ya 1 Sañ

Waah wa weeyem wa ti leetal eyye

Aluu pakanaam keeyemaam ka ti káasiitan, inci kicanaa.

Anej leetal ya éyaañ ya eti Sañ. Ayme akiice leetal eyye? Akiica ya asokut akina ayem ayme, pale ti káawincinool, ínhiiun unaa nii, eekiice ya leetal eyye, akina ayem Sañ, akee ti pinapana pa pakati Yéesu. Sepete añiinoo.

Teyme naakiice leetal eyye? Leetal eyye ta neekiicee ta, hak máamun sitiil áwii ésupak (40) puwant sitiil áwii ésupak niñ ñaasawan (50) pamuusal eket ya eti Yéesu Krista.

Weymé uwune leetal eyye neekiicee? Ti oom caanak, taakaatako pikalañana keeneetaat pánipani keeyeniye kaalincan kéeyinane ka ti Yéesu. Intaako pakakee keeyeniye lompo hífulu ti káyinan ka. Tempo Sañ naakiice leetal eyye kati acoonanool pakan paka kati kámeyi ayme ayem éeyinane pánipani niñ ayme ayem akalañana pánipani.

Sañ naahintan waah úhaaciil ewwa efikasincan tewwo kati kámeyi man ajejé éeyinane pánipani ati Yéesu niñ fotom akalañana pánipani.

1. Fo áyinanaayinan nii, Yéesu Krista ayem Añii ya ati Pútuun pa éeyenoonii ya an? Sañ naasok nii: “*an óo an eesoke nii pánipani Yéesu Krista ákeyyookey naayeno an, oom an ataakaataak Kunuu ka keenape ka kéefulii ka ti Pútuun pa. Pale an óo an eepooke nii Yéesu ákeyyookey naayeno an, oom an ataakut Kunuu ka keenape ka kéefulii ka ti Pútuun pa.*” (4:2-3)

2. Fo álafilafi pakano ti káyinan? Eehe náayisane nii: “*Uláfooliyaa, kaatuko pálafi ti Pútuun pa náafulii. An óo an éelafiyé pakán, oom an Pútuun pa pupukoo, náameyi po.*” (4:7-8) Asok: “*An óo an eesoke nii álafilafi Pútuun pa, háati fo naanat anoo ti káyinan, oom an nincaama.*” (4:20)

3. Fo átuulaatuul hilim ha hiti Pútuun pa? Asok: “*An óo an eesoke nii, ámeyimeyi Pútuun pa, apan átuulut hilim etempo, oom an nincaama, ánturj tooñaa ya eneetaat teyoo.*” (2:4)

Alaapalaka ti káasiitan ka kitaaluu, álimaati Pútuun pa púwiiniyan kunuu unaa mpípankin saan unaa kati úyiniyaa kasayan hilim etempo. Ti caacaw ca citi Yéesu Krista. Amúini.

Hilim ha hiti eloñ ya

I Unii unka ti káatuunan aluu kití an a eetaakiye ya kápilij ti púcook pa, aña núusiye ya nuucukoo niñ ñíkin unii, aña nuusincane ya núulikoo niñ sipees unii. Akina ayem Hilim ha hiti eloñ ya.

II Aña eeyem ya eloñ ya náafulii; nuucukoo núuyemi keetantake ka pakateyoo, fiye núutuunan aluu kití aña eeyem ya eloñ ya

eepayantoo ya. Ayenaayeno niŋ Paapaa ya náafulii toonii.

III Aŋa nuucuke ya núusi, núuyemi aluu ti káatuunan kiteyoo, ancuk aluu lompo niyeniyaa niŋ unii pakoonool samat nii fa unii nuuyem fa pakoonool niŋ Paapaa ya niŋ Añinoo Yéesu Krista.

IV Ukiicaakiic eehe ancuk utaakaa pásuuma pántoon.

Ecaaq ya eti Pútuun pa

V Aŋe ayem ekoonjan ya eyya Yéesu Krista naawufane ya unii, núuyemi yo aluu ti káatuunan: Pútuun pa ecaaŋ, énimaan etaakiit tempo cántum.

VI Niŋ usokaa nii unaa pakoonool niŋ Pútuun pa apan núuyemiyaa ti eloŋ eti ñáanim, kincaam nuuyaakeyaa ántuŋ uneetaataa ti eloŋ eti tooňaa.

VII Pale niŋ unaa unapaa ti ecaaŋ ya, samat nii pikina fa mpiyem fa ti ecaaŋ ya, nuuyeniyaa pakoonool, hísim ha hiti Yéesu, Añii etempo, nihikuulan unaa ti umuuyen ó umuuyen.

VIII Niŋ unaa usokaa nii utaakutaa kaamuuyen, kincaakool fan̄ unaa nuuyaakeyaa, apan tooňaa ya eneetaat ti unaa.

IX Pale Pútuun pa peecoonoole, púfulantoo ti hilim etempo, niŋ uwatanooliyaa umuuyen wa utuunaa nuuluuma po kaaponket, efipuponket umuuyen wa utuunaa mpukuulan unaa ti heenaput ó heenaput.

X Niŋ usokaa nii umuuyenutaa, hisoku nuuyaakeyaa nii Pútuun pa nincaama, hilim etempo hineetaat ti unaa.

II

Yéesu Krista ayankanana ya unaa

I Epuukam, inci oopa ti hikiicu aluu eehe ancuk timpi nimuuyen. Pale niŋ an amuuyenaa, utaakaataak ayankanana aŋa nasiŋo unaa hátikin Paapaa ya, akina ayem Yéesu Krista, eecoonoole ya.

II Akina awaaseene elonjoo ancuk umuuyen wa utuunaa kati uponketee. Neetaat umuuyen wa utuunaa lamma pale focaa lompo umuuyen wa uti púlunta pa púlooŋ.

III Ehe fa éfuumeyiyaa nii úmeyiyaameyi Pútuun pa: niŋ útuulaa kilim etempo keesiijanee ka.

IV An óo an eesoke nii, ámeyimeyi Pútuun pa, apan átuulut hilim etempo, oom an nincaama, te tooňaa ya eneetaat teyoo.

V Pale kéetuule ka hilim ha hiti Pútuun pa, káyisanaayisan pánipani fa nkálafiye po fa pántoon. Fiyuu éfuumeyiyaa nii unaa unka tempo.

VI An óo an eesoke nii oopa ti elonjoo ti Pútuun pa, oom an añaŋaa elonjoo samat nii fa Yéesu Krista naaloŋe fa.

VII Pákawiyam ti káyinan, inci neetaat aluu ti hikiicu hilim héeyeeni pale heemaamane, eeha innitaake ha kápiliŋ ti púcook pa. Hilim ha

heemaamane eehe hiyem ekoonjan eyya ínnisiye ya.

VIII Pale hilim eeha inci iyyem ha aluu fiye ti hikiicu, héeyeeni lompo; tooñaa eteego ecukeecuk ti Yéesu Krista niñ lompo ti aluu, kamma énimaan ya neeyem ti himuu, ecaaq ya eti pánipani ya néeyemi fiye ti hiscaanju.

IX An óo an eesoke oopa ti ecaaq ya, háati fo naanat anoo ti káyinan, oom an alojaa ti énimaan.

X An óo an éelafiye anoo ti káyinan, oom an oopa ti eloñ ti ecaaq ya, waah uneetaat teyoo ewwa efuuwun naanow ti kaamuuyen.*

XI Pale an óo an eenate anoo ti káyinan, oom an oopa ti énimaan náayemi ti hinapu ti énimaan, ámiit peyme naayem ti pikaayu kamma énimaan ya néefumanoo.

XII Aluu epuukam, inci oopa ti hikiicu aluu
kamma umuuyen wa utaaluu nuuponketee
pínapii ti caacaw ca citi Yéesu Krista.

XIII Aluu ñíhampaatiin ña, inci oopa ti hikiicu
aluu
kamma innimeya aña eetaakiye ya kápiliñ ti
púcook pa.

Aluu uhiineen wa, inci oopa ti hikiicu aluu
kamma inniheeke Seetaani ya.

XIV Aluu epuuk ya, inci kiic和平 aluu
kamma innimeya Paapaa ya.

Aluu ñíhampaatiin ña, inci kiic和平 aluu

---

* **II:X 2:10** Niñ ekina tom: "waah uneetaat teyoo ewwa efuuwun akee naanow ti kaamuuyen."

kamma innimeya aŋa eetaakiye ya kápiliŋ ti
púcook pa.

Aluu uhiineen wa, inci kicaa aluu
kamma innitaake sempe, hilim ha hiti
Pútuun pa nihikin ti aluu,
inniheek Seetaani ya.

Kákupanan kéelafiye ka pólunta pa

XV Timpi nílafi pólunta pa niŋ fotom waah óo waah weeyem ti pólunta pa. An óo an éelafiye pólunta pa, pálafi pa pití Paapaa ya pineetaat teyoo.

XVI Kaatuko heeyem ha ti pólunta pa, hikina hiyem: kunuu ka keenaput ka kití pakan paka; kaasiijan níkin ti waah uti an; niŋ kalitan písána kamma hitaaku. Eehuu púloŋ hífuliyoot ti Paapaa ya, pale ti pólunta pa.

XVII Apan pólunta pa niŋ waah óo waah weeyem tempo ewwa pakan paka nkálaakan tewwo, uwwa ti ékey hipayu, pale an óo an éehine eeha Pútuun pa mpílafiye ha afaaloŋ fo cancowiyaaw.

Akamool a ati Eenucee ya ati Pútuun pa

XVIII Epuukam, waati ya ekelan ya écoliyocol. Nísiyaasi nii akamool a ati Eenucee ya oopa ti ékey, apan fiye hícump pikamool Eenucee ya kákeyyokey. Fiyuu nuumeyaa nii waati ya ekelan ya écoliyocol.

XIX Kakatanaakatan unaa, pale taapala kayeno niŋ unaa. Kaatuko niŋ kayenaayeno niŋ unaa, anti katowo niŋ unaa, pale pikaayu pa piteyii píyisane nii an teyii aneetaat niŋ unaa.

XX Pale aluu nitaakaataak Kunuu ka keenape ka enka Eenucee ya naawufane ka aluu, fiyuu aluu púloŋ innimeya tooñaa ya.

XXI Inci neetaat aluu ti hikiicu kamma ínnimiit tooñaa ya, pale kamma innimeya tooñaa ya apan ínnimeyi lompo nii kincaam ayinaat éfulii ti tooñaa ya.

XXII Ayme ayem nincaama na? Akina ayem éelaacine ya nii Yéesu ayem Eenucee ya. Ehe akamool a ati Eenucee ya: aŋa éelaacine ya Paapaa ya niŋ Añii ya.

XXIII An óo an éelaacine Añii ya ataakut lompo Paapaa ya. Pale an óo an eesayane Añii ya hátikin pakan paka ataakaataak lompo Paapaa ya.

XXIV Ooto aluu niñajaa himanku ti saan aluu kilim enka ínnisiye ka kápiliŋ ti púcook pa. Niŋ kilim enka ínnisiye ka kápiliŋ ti púcook pa kutowiyaa ti saan aluu, efinitowo lompo ti Añii ya niŋ Paapaa ya.

XXV Ehe eeha Eenucee ya náayinanane ha unaa nii afaawufan ho unaa: hikina hiyem, elon ya eepayantoo ya.

XXVI Inci oopa ti hikiicu enke púkupanan aluu kití kéelafiye ka aluu kaalincan.

XXVII Pale aluu, Eenucee ya awufanaawufan aluu Kunuu ka Keenape ka. Páawoo Kunuuwoo kiyem ti aluu, nisoolahut an apikalajan aluu. Kaatuko Kunuu ka nkikalanjan aluu waah óo waah, ántuŋ eeha nkikalanjan ha aluu hiti tooñaa, hineetaat hiti kincaam. Ekina ewune niñajaa putowo ti Eenucee ya samat nii fa Kunuu ka nkikalanjan fa aluu.

Epuuk Pútuun pa

XXVIII Fiye, epuukam, nitowo ti Eenucee ya, ancuk niñ áñohooniyoo nuutaakaa cíki apan etuusuuwaa hátikinoo ti éñohoonii ya eteyoo.

XXIX Páawoo úmeyiyaameyi nii Eenucee ya eecoonoole, núumeyiyaa lompo nii payenka nkáhin ka heecoonoole, pokó Pútuun pa mpupuke.

III

I Nisincan fa Paapaa ya náalafiye fa unaa meemak: álafilafi unaa fo nuuyonkalee epuuk Pútuun! Apan eehuu tooñaa, unaa epuuk etempo. Pakati púlunta pa kámiit unaa, kaatuko kámiit Paapaa ya.

II Aluu pákawiyam ti káyinan, fiye unaa epuuk Pútuun pa; fa efuucukaa fa úmiitaa fala. Pale úmeyiyaameyi nii, niñ Yéesu Krista áñohooniyoo, efuucukaa nii akina, kaatuko efuucukoo samat nii fa naayem fa.

III An óo an eetaake cíki eyye ti Yéesu Krista afaakuulanee samat nii fa Yéesu Krista naakuule fa.

IV Niñ an amuuyenaa, káataakoolan hilim ha heesiijanee ha hiti Pútuun naayaake, kaatuko kaamuuyen ayem káataakoolan hilim ha heesiijanee ha.

V Pale nímeyimeyi nii Yéesu Krista ákeyyokey kati áfulan umuuyen wa utuunaa. Akina ataakut kaamuuyen.

VI Ekina ewune an óo an eelonje teyoo atatowo ti kaamuuyen. Pale an óo an eetowiye ti kaamuuyen acukutoo ámiitoo.

VII Epuukam, timpi nikat an apilincan aluu. An éehine heecoonoole, oom an eecoonoole samat nii fa Yéesu Krista naacoonoole fa.

VIII An eetowiye ti kaamuuyen, Seetaani ya eyem áhampaatiin a ateyoo, kamma Seetaani ya neetowiye ti kaamuuyen kápiliŋ ti púcook pa. Heewune ha Añii ya ati Pútuun pa náakey, hikina hiyem káapucalool páhin pa piti Seetaani ya.

IX An óo an aŋa Pútuun pa mpupuke, atowiyantoo ti kaamuuyen, kamma eloŋ ya eti Pútuun pa neeyem teyoo. Ayinaat putowo ti kaamuuyen kamma Pútuun pa mpupukoo.

X Ehe fa éfuukatinoolaa epuuk ya pakati Pútuun pa niŋ epuuk ya pakati Seetaani ya: an óo an éehinantoo heecoonoole niŋ fotom éelafit pakanoō ti káyinan, oom an aneetaat añii ati Pútuun pa.

Pálafooli

XI Ekoonjan eyye ínnisiye kápiliŋ ti púcook pa nii, uñaŋjaa pálafooli.

XII Uñaŋjutaa hicuku samat nii Kayin eemuke ya atuwoo. Akina ati Seetaani ya. Weyme uwune naamukoo? Amukoomuk kamma páhinaloo mpinaput, apan atuwoo páhinaloo mpucoonool.

XIII Pakanam ti káyinan, timpi niŋaŋo niŋ pakati púlunta kanataa aluu.

XIV Uméyiyaameyi nii úfuliyaaful ti eket úpukeyyaa ti eloŋ kamma núulafiyaa pakunaa ti káyinan. An óo an eetaakut pálfifi, ti eket natowo.

XV An óo an eenate anoo ti káyinan, akina amukala. Apan nímeyimeyi nii amukala ataakut teyoo eloŋ ya eepayantoo ya.

XVI Ehe fa nuukaakaaya kameye weymey uyem pálafi: Yéesu Krista awufane eloŋoo kamma unaa. Una loempo uñajaa kawufan eloŋ unaa kamma pakana unaa ti káyinan.

XVII Niŋ an eetaake acukaa anoo ti káyinan eesoolahe kayankanan, naapookoo kayankanan, puume pálafi pa piti Pútuun pa éfipiyemi teyoo?

XVIII Epuukam, timpi úlafooliyaa niŋ putum lamma niŋ fotom ti pákulpa pale ti pawenal niŋ ti tooñaa.

XIX Niŋ úlafooliyaa fiyuu, éfuumeyiyaa nii unaa pakati tooñaa ya, kunuu unaa inkipepan hátikin Pútuun pa.

XX Háati kunuu unaa nkunook unaa, Pútuun pa pihaña kunuu unaa, mpímeyi waah óo waah.

XXI Pákawiyam ti káyinan, niŋ kunuu unaa kunookut unaa, efuutaakaa cíki hátikin Pútuun pa.

XXII Apan mpuwun unaa waah óo waah ewwa nuuluuma po, kamma núuntuulaa kilim etempo keesiijanee ka núuhinnaa eeha mpílafiye ha.

XXIII Ehe hilim etempo heesiijanee ha: uñajaa káyinan ti caacaw ca citi Añii etempo, Yéesu Krista, núulafooliyaa loempo samat nii fa mpu-soke fa unaa.

XXIV Aŋa éetuule ya hilim ha hiti Pútuun pa afaa kin tempo, pikina loempo mpikin teyoo. Antúŋ ehe fa éfuumeyiyaa nii pikinaakin ti unaa: éfuumeyiyaa ho pínapii ti Kunuu ka keenape ka enka mpuwufane ka unaa.

IV*Kunuu ka kiti pánipani niŋ kiti kincaam*

I Pákawiyam ti káyinan, timpi níyinan pakán paka púloona keesoke ka nii Kunuu ka keenape ka unka teyii, pale inniyoop tan óo tan nipicuk man kunuu enka nkataake ka, kéefulii ti Pútuun pa. Kaatuko hícump piyaamakoola keeneetaat pánipani kanakaanako ti púlunta pa.

II Ehe fa innikaakaay fa kameye nii an ataakaa Kunuu ka keenape ka kiti Pútuun pa: an óo an eesoke nii pánipani Yéesu Krista ákeyyookey naayeno an, oom an ataakaataak Kunuu ka keenape ka kéefulii ka ti Pútuun pa.

III Pale an óo an eepooke nii Yéesu ákeyyookey naayeno an, oom an ataakut Kunuu ka keenape ka kéefulii ka ti Pútuun pa. Kunuu enka naataake ka, kiti Akamool Eenucee ya, aŋa ínnisiye ya nii, aňaŋaa ékey, apan fiye ákeyyookey ti púlunta pe.

IV Epuukam, aluu pakati Pútuun pa, apan niheekaahéek piyaamakoola pa keeneetaat ka pánipani kamma kunuu ka kiti Pútuun pa keekine ka ti aluu nkihaje sempe Seetaani ya eeyem ya ti púlunta pe.

V Poko pakati púlunta pe, ekina ewune nkákup samat nii pakati púlunta pe, apan pakati púlunta pe nkásitanii.

VI Unaa pakati Pútuun pa, an óo an eemeya Pútuun pa násitansiitan unaa; pale an óo an eeneetaat ati Pútuun pa ásiitanantoo unaa. Fiyuu nuuyinnaa kameye Kunuu ka keenape ka kiti tooňaa ya niŋ kunuu ka kiti kincaam ka.

Pálafi pa piti Pútuun pa niŋ pálafooli pa piti unaa

VII Pákawiyam ti káyinan, úlafooliyaa, kaatuko pálafi ti Pútuun pa náafulii. An óo an éelafiye pakán, oom an Pútuun pa pupukoo, náameyi po.

VIII Pale an óo an éelafit pakán ámiit Pútuun pa, kamma Pútuun pa mpiyem pálafi.

IX Ehe fa Pútuun pa mpíyisane fa unaa pálafi etempo: púpoñiyoopoñ añii etempo oonool a kón ti púlunta empe, ancuk kati utaakaa eloŋ pínapii teyoo.

X Aŋe ayem pálafi: unaa tom úlafiyaa Pútuun pa, pale pikina pílafiye unaa mpúpoñii Añii etempo ancuk umuuyen wa utuunaa nuuponktee kamma naawaaseene eloŋjoo.

XI Pákawiyam ti káyinan, páawoo fiyuu Pútuun pa mpílafiye unaa, unaa lompo uñaŋjaa pálafooli.

XII An ataapala acuk Pútuun pa, pale niŋ úlafooliyaa, Pútuun pa mpíkin ti unaa mpíhin pálafooli pa piti unaa pipinakool tak niŋ piteetepo.

XIII Ehe fa éfuumeyiyaa fa nii unaa unka ukinaa tempo te pikina lompo mpíkin ti unaa: puwufanaawufan unaa Kunuu etempo keenape ka.

XIV Unii ucukaacuk, nútutunan pakakee paka tan óo tan nii Paapaa ya ápoñiyoopoñ Añiinoo apiyeno Afakana ya ati púlunta pa.

XV An óo an éeyinane naasok nii Yéesu ayem Añii ya ati Pútuun pa, Pútuun pa efipíkin teyoo, akina lompo naakin tempo.

XVI Núumeyiyaa pálafi empa Pútuun pa mpílafiye unaa, núuyinanaa ti oom pálafi.

Pútuun pa piyem pálafi; an óo an éelafiye pakan, akinaakin ti Pútuun pa, Pútuun pa lombo mpikin teyoo.

XVII Niñ pálafi pa peeyem pa ti unaa pinakoolaa tak niñ piti Pútuun pa, efuutaakaa cíki enfakat ti hinoom ha hiti kíiti ya, kamma pawenal unaa ti púlunta pe mpucuke samat nii piti Yéesu Krista pa.

XVIII Pálafi anapoolut niñ ewataste. Pale pálafi peenakoole tak niñ piti Pútuun pa mpiyaanyaan ewataste óo ewataste, kaatuko ewataste waah weenapoole niñ kaasiijanee ti pisiya. An óo an eewatata, pálafi pa piti Pútuun pa pútuunii teyoo.

XIX Utaakaataak pálafi kamma Pútuun pa mpítikine pílafi unaa.

XX An óo an eesoke nii álafilafi Pútuun pa, apan naanat anoo ti káyinan, oom an nincaama. Kaatuko an óo an éelafit anoo ti káyinan háati fa naacukoo fa, ayinaat pálafi Pútuun pa empa naacukut pa.

XXI Hilim ha heesiijanee ha eehe Pútuun pa mpuwufane unaa, hisok: an óo an éelafiye Pútuun pa añañaa pálafi lombo anoo ti káyinan.

V

Káyinan ti Añii ya ati Pútuun pa

I An óo an éeyinane nii Yéesu ayem Eenucee ya, oom an añii Pútuun pa. An óo an lombo éelafiye paapaa ya, áfaalafi lombo añañoo.

II Ehe fa éfuumeyiyaa fa nii úlafiyaalafi epuuk ya pakati Pútuun pa: niŋ úlafiya Pútuun pa te núutuulaa kilim etempo.

III Hítuulu kilim etempo keesiijanee ka, hikina hiyem pálafi Pútuun pa. Apan kilim etempo kiyokananaat,

IV kaatuko an óo an aŋa Pútuun pa mpupuke naheekheek púlunta pa. Nuutaakaa iheeku eehe pínapii ti káyinan ka kutuunaa.

V Ayme ayina iheeku púlunta pa? Aŋa éeyinane ya lamma nii Yéesu ayem Añii ya ati Pútuun pa.

VI Yéesu Krista ánapiyoonaap ti man ma miti pátise ya eteyoo niŋ ti hísim ha hiteyoo heenisee ha ti kuluwaa ya. Anápiyoot ti man lamma pale ti man niŋ hísim. Apan Kunuu ka keenape ka kíyisane nii eehuu páni kamma nkíyem tooñaa ya.

VII Ooto kéeyisane ka nii eehuu páni kayema pákahaaciil:

VIII Kunuu ka Keenape ka, man ma niŋ hísim ha; ántuŋ pákahaaciil paka payenke púloon kásiyoolaasiyool.

IX Núuyinanaayinan pakan keetantake, pale niŋ Pútuun pa púkupaa kití eeha mpitantake ha, eeha mpusoke ha ihaŋa pafom, kaatuko tempo níhifulii, apan kití Añii etempo mpúkupe.

X An óo an éeyinane ti Añii ya ati Pútuun pa, acoonaacoon ti yaanoo nii eeha Pútuun pa mpusoke ha, páni. Pale an óo an éeyinanut Pútuun pa, acokaacok po nincaama, kaatuko acoonut eeha Pútuun pa mpusoke ha kití Añii etempo.

XI Ehe eeha Pútuun pa mpusoke ha: puwufanaawufan unaa eloŋ eepayantoo, apan eloŋ eyuu uyya ti Añii etempo.

XII An óo an eetaake Añii ya ataakaataak eloŋ; an óo an eetaakut Añii ya ati Pútuun pa ataakut eloŋ.

Eloŋ ya eepayantoo ya

XIII Inci kiicaakiic enke aluu kéeyinane ka ti caacaw ca citi Añii ya ati Pútuun pa ancuk kati nímeyi nii nitaakaataak eloŋ ya eepayantoo ya.

XIV Ehe cíki eyya nuutaakaa ya hátikin Pútuun pa: niŋ uluumaa waah ti pálafi etempo, éfipisi unaa.

XV Páawoo úmeyiyaameyi nii mpísisi unaa niŋ uluumaa po, núumeyiyaa lompo nii utaakaataak eeha nuuluumaa ha.

XVI An óo an eecuke anoo ti káyinan eeyem ti kaamuuyen enka étikitunkoo ti eket, añajaa kaluum, Pútuun pa mpuwufan oom an eloŋ. Inci oopa ti káakup kiti payenka kaamuuyen ka kiteyii étikutunkii ka ti eket. Taakaataak kaamuuyen enka nkútunk an ti eket. Inci neetaat ti hisoku kati niluum kiti kaamuuyen ka enkuu.

XVII Heenaput óo heenaput kaamuuyen, pale kaamuuyen óo kaamuuyen tom nkútunk an ti eket.

XVIII Uméyiyaameyi nii an óo an anja Pútuun pa mpupuke atowiyantoo ti kaamuuyen; kaatuko Añii ya ati Pútuun pa nafaasoo, ancuk Seetaani ya éteyini teyoo waah.

XIX Uméyiyaameyi nii unaa epuuk Pútuun pa,
pale púlunta pa púlooŋ umpa ti kayine ka kiti
Seetaani ya.

XX Uméyiyaameyi lompo nii Añii ya ati Pútuun
pa ákeyyookeey naawufan unaa ecohato, ancuk
kati úmeyiyaa Pútuun pa pití pánipani ya. Fiye
unaa ukinaakin ti Pútuun pa kamma nuukinää ti
Añii etempo Yéesu Krista. Añii ya ayem Pútuun
pa pánipani ya niŋ lompo elon ya eepayantoo ya.

XXI Epuukam, nílaan̄ pínaati!

**Kuloonaay
Karon: Kuloonaay (Portions)**

copyright © 2018-2025 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Karon

Contributor: SIL International (in Africa)

All rights reserved.

2025-07-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Jul 2025 from source files
dated 11 Jul 2025

404e2c05-c6eb-5f56-8cae-50a5b595ef9a